

المپیاد خوانندگان

صدای فردوسی،
سعدی و حافظ را از
حنجره بچه ها بشنویم

اردیبهشت ماه سال گذشته، نخستین دوره المپیاد خواندن با همکاری گروه ادبیات اداره کل آموزش و پرورش شهرستان های استان تهران برگزار شد. امسال هم مانند سال گذشته، مدرسه نمونه دولتی فاطمیه اسلامشهر، شاهد برگزاری این المپیاد بود. این دوره از المپیاد خواندن با حضور ۹۱ دانش آموز پایه سوم راهنمایی از مناطق گوناگون شهرستان های استان تهران برگزار شد که از میان ۶هزار دانش آموز شرکت کننده در مرحله دوم انتخاب شده بودند. در مرحله اول ۱۶ هزار دانش آموز شرکت داشتند. به گفته رضا خاتمی، مبتکر این طرح و سرگروه ادبیات اداره کل آموزش و پرورش شهرستان های استان تهران، دوره دوم المپیاد خواندن، پخته تر از دوره نخست برگزار شد و نسبت به سال گذشته استقبال بیشتری از آن صورت گرفت.

سیر یک المپیاد دو ساله

به گفته خاتمی، سرگروه ادبیات اداره کل آموزش و پرورش شهرستان های استان تهران که مبتکر این طرح نیز هست، در مرحله نخست این المپیاد، همه دانش آموزان پایه سوم راهنمایی که در استان تهران و شهرستان های آن مشغول به تحصیل هستند، شرکت کرده اند: «در مرحله آموزشگاهی ۶۰ هزار دانش آموز پایه سوم راهنمایی شرکت داشتند که از میان آن ها ۶ هزار نفر امتیاز لازم برای راهیابی به مرحله استانی را پیدا کردند. در میان این دانش آموزان، افراد غیر ایرانی هم شرکت داشتند، مانند دانش آموزان افغان. یعنی ما شرایطی فراهم کردیم که همه دانش آموزان شهرستان های استان تهران بتوانند در این المپیاد شرکت کنند.»

دومین دوره المپیاد خواندن در روزهای نهم و دهم اردیبهشت ماه سال جاری در مدرسه نمونه دولتی فاطمیه در اسلامشهر برگزار شد. این دوره نیز مانند سال گذشته در سه مرحله مدرساهای، منطقه های و در نهایت استانی برگزار شد. در مرحله مدرساهای، ۱۶ هزار دانش آموز پایه سوم راهنمایی از میان آن ها ۶ هزار نفر به مرحله منطقه ای راه یافتند. از میان این شرکت کنندگان نیز ۹۱ نفر توансند به مرحله استانی راه یابند که در روزهای نهم و دهم اردیبهشت ماه و در دو نوبت صبح و بعد از ظهر برگزار شد. سال گذشته تعداد دانش آموزانی که به مرحله پایانی راه پیدا کردند ۸۲ نفر بود.

**منابع این مرحله از
المپیاد شامل منتخبی
از غزلیات حافظ، اشعار
مجموعه صدای پای
آب سهراب سپهری،
بخش‌هایی از شاهنامه
فردوسی، حکایت‌های
سعدی و نیز کتاب
درسی فارسی بود که
ده روز پیش از برگزاری
المپیاد در اختیار
علمای قرار گرفته
بود تا در دسترس
دانشآموزان قرار دهند**

منابع این مرحله از المپیاد شامل منتخبی از غزلیات حافظ، اشعار مجموعه صدای پای آب سهراب سپهری، بخش‌هایی از شاهنامه فردوسی، حکایت‌های سعدی و نیز کتاب درسی فارسی بود که ده روز پیش از برگزاری المپیاد در اختیار علمای قرار گرفته بود تا در دسترس دانشآموزان قرار دهند. این منابع با سال گذشته فرق چندانی نداشتند، جز اینکه در دوره پیش به جای کتاب درسی، یکی از داستان‌های هوشنگ مرادی کرمانی انتخاب شده بود که البته ده روز پیش از برگزاری المپیاد اعلام شده بود تا دانشآموزان آمادگی لازم را داشته باشند.

در این قسمت، دانشآموزان در حضور داوران المپیاد متن‌ها را خواندند؛ آن هم در حالی که همان متن بهوسیله ویدئو پروجکشن برای حاضران در سالن پخش می‌شد. به این ترتیب، حاضران در جلسه هم می‌توانستند درستی و نادرستی خواندن شرکت کنندگان را محک برزنند؛ موضوعی که در المپیاد سال گذشته به چشم نمی‌خورد.

پس از این مرحله، در نوبت بعد از ظهر و نیز در روز دهم اردیبهشت، گروه دیگری از دانشآموزان به رقابت با یکدیگر پرداختند.

معیارهای سنجش دانشآموزان

در بخش نخست این المپیاد که به صورت کتبی برگزار شد، پاسخ‌نامه‌ها براساس کلید تصحیح شدند، اما در بخش شفاهی معیارهایی در نظر گرفته شده بود؛ معیارهایی همچون نحوه و لحن خواندن متن، رعایت علائم نگارشی، تأثیرگذاری بر مخاطب، نحوه شروع و به پایان بردن، درک مفهوم کلی متن در حین خوانش، بی‌غلط

البته دو مرحله نخست این المپیاد با مرحله نهایی تفاوت داشت. در مرحله نهایی، نخست شرکت کنندگان به آزمایشگاه مدرسه رفتند و متنی را شنیدند. سپس به سؤالاتی درباره آنچه شنیده بودند پاسخ دادند. اما در مرحله آموزشگاهی و منطقه‌ای این گونه نبود. خاتمی در این‌باره توضیح داد: «یکی از مشکلاتی که ما در مرحله‌های مدرسه‌ای و منطقه‌ای المپیاد داشتیم، کمبود امکاناتی مانند آزمایشگاه برای شنیدن متن بود. همه مدارس این امکان را نداشتند که ما متن ضبط شده را برای همه دانشآموزان و در آزمایشگاه پخش کنیم. از طرفی هم نمی‌توانستیم متن را در سالی که همه بچه‌ها حضور داشتند پخش کنیم، چون ممکن بود صدا به طور یکسان به همه نرسد. به همین دلیل مجبور شدیم همان متن را به همراه سؤالاتی که دانشآموزان باید پاسخ می‌دادند، به صورت کتبی در اختیار شان بگذاریم که مانند سال گذشته شامل ۲۵ سؤال و ۲۵ امتیاز بود.»

دانشآموزانی که بیشترین امتیاز‌ها را کسب کردند راهی مرحله استانی المپیاد شدند.

قدم آخر المپیاد

مرحله استانی و نهایی المپیاد خواندن در دو روز و در دو نوبت صبح و بعد از ظهر برگزار شد. در نوبت صبح، نخست دانشآموزان به آزمایشگاه مدرسه فاطمیه رفتند و متنی را که از پیش ضبط شده بود شنیدند و براساس آن به سوالات پاسخ کتی دادند. پس از این مرحله، نوبت به مرحله شفاهی رسید که در آن دانشآموزان یک به یک به سالن دیگری رفتند و براساس قرعه، پوشاهی را که در آن متن‌های از پیش نوشته شده گذاشته شده بود، انتخاب کردند.

نحوه و لحن خواندن
متن، رعایت علائم
نگارشی، تأثیرگذاری
بر مخاطب،
نحوه شروع و به
پایان بردن، درک
مفهوم کلی متن در
حین خوانش، بی‌غلط
خواندن، خلاقیت
و نوآوری و توجه
به موسیقی واژه‌ها
از جمله معیارهای
بخش شفاهی این
المپیاد بودند

المپیاد ادامه دارد؟

ضعف سطح سواد خواندن در میان دانشآموزان یکی از مشکلاتی است که معلمان آن را از نزدیک لمس می‌کنند. بسیاری از آنسان معتقدند که دانشآموزانشان در خواندن و درک مطالبی که می‌خوانند ضعف دارند و نمونه باز آن را می‌توان در ضعف آن‌ها در درک مطالب ریاضی و در نتیجه حل مسئله مشاهده کرد. علاوه‌بر اهمیت ریشه‌یابی این موضوع، به‌نظر می‌رسد برگزاری این المپیاد گام کوچکی است برای رفع این مشکل.

سال گذشته که نخستین دوره برگزاری این المپیاد برگزار شد، دست‌اندرکاران امیدوار بودند بتوانند با گسترش این طرح و برگزاری کشوری این المپیاد در دوره ابتدایی، در رفع ضعف خواندن دانشآموزان گام مؤثرتری بردارند.

خاتمه در این ساره می‌گوید: «خیلی مایلیم که سال آینده المپیاد به صورت کشوری برگزار شود. مطمئناً اگر به این طرح بها داده شود، تأثیر مثبتی بر همه درس‌ها خواهد داشت. خانم دکتر دانشگر، که در روز نخست برگزاری المپیاد مهمان ما بودند هم به این نکته اشاره کردند. امیدواریم بتوانیم سال آینده این قدم را برداریم، چرا که موضوع به‌طور مستقیم با درک دانشآموزان ارتباط دارد و می‌توان تأثیر آن را بر بقیه درس‌ها هم شاهد بود. من فکر می‌کنم المپیاد امسال نسبت به سال گذشته پخته‌تر بود و مسائلی را که در دوره قبل وجود داشت برطرف کردیم و کیفیت برگزاری هم بهتر بود. حتی اجرای این دوره به عهده دو تن از دانشآموزانی بود که سال گذشته برگزیده شدند. سطح دانشآموزان هم از سال گذشته بهتر بود. امیدوارم این روند ادامه داشته باشد.»

خواندن، خلاقیت و نوآوری و توجه به موسیقی واژه‌ها. براساس این معیارهای سه داور المپیاد یعنی محمدرضا احمدی، عضو دبیرخانه کشوری ادبیات، حجت کجاني حصاری، استاد دانشگاه تربیت‌معلم، و رضا خاتمی سرگروه ادبیات اداره کل آموزش و پرورش شهرستان‌های استان تهران، توانایی و مهارت دانشآموزان را ارزیابی کردند.

نکته قابل توجه در دوره این دوره از المپیاد، جداسازی دانشآموزان مدارس خاص از مدارس عادی بود. به این ترتیب که دانشآموزان مدارس استعدادهای درخشان، نمونه دولتی، غیردولتی و شاهد از دانشآموزان مدارس معمولی جدا شده بودند. رضا خاتمی در این ساره می‌گوید: «سال گذشته در میان شرکت‌کنندگان، هم از دانشآموزان مدارس تیزهوشان، استعدادهای درخشان و مدارس غیردولتی حضور داشتند و هم مدارس عادی، برخلاف آنچه به‌نظر می‌رسید، عملکرد دانشآموزان مدارس عادی در این المپیاد خیلی بهتر از دانشآموزان مدارس استعدادهای درخشان بود. امسال در دوری این مدارس را از هم جدا کردیم. به این ترتیب، از هر یک از مدارس استعدادهای درخشان و نمونه دولتی دو نفر، از هر یک از مدارس شاهد و غیردولتی یک نفر و از میان مدارس دولتی ۱۴ نفر انتخاب شدند.»

به این ترتیب، رتبه‌ها براساس نمرات کسب شده توسط دانشآموزان بوده است. پنج نفر از دانشآموزان در حد فاصل نمرات مشخص شده رتبه‌های نخست، پنج نفر در حد فاصل نمرات مشخص شده رتبه‌های دوم و چهار نفر در حد فاصل نمرات رتبه‌های سوم قرار گرفتند.